

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/130/2023
Identifikačné číslo spisu:	4315216480
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4315216480.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne MONY spol. s r. o., Pohronský Ruskov, Hlavná 1, IČO: 34 096 779, zastúpenej advokátkou JUDr. Irenou Sopkovou, Košice, Hlavná 25, IČO: 48 301 728, proti žalovanej Česká spořitelna, a.s., Praha 4, Olbrachtova 1929/62, Česká republika, zastúpenej splnomocnenkyňou Aldertree legal s.r.o., Bratislava, Hlavné námestie 5, IČO: 35 908 891, o určenie neexistencie záložného práva, vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 11C/669/2015, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 21. marca 2023 sp. zn. 12Co/105/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Levice (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. novembra 2019 sp. zn. 11C/669/2015 určil, že na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k hnutelnostiam a Mandátnej zmluvy č. 1015720 zo 4. novembra 2013 uzavretej medzi žalovanou a žalobkyňou (ďalej tiež len „Záložná zmluva“), ktorá bola registrovaná Notárskym centrálnym registrom záložných práv pod sp. zn. N 319/2014 v prospech žalovanej, na zabezpečenie pohľadávok, ktoré vznikli na základe zmluvy o akvizičnom úvere z 20. októbra 2010, uzatvorenej medzi žalovanou (ako záložným veriteľom) a spoločnosťou B. S., Y. X., so sídlom F. X, F. XX/X, Č. H., G.: XX XXX XXX (ako dlžníkom, ďalej tiež len „B. S.“) v znení jej neskorších dodatkov, na základe ktorej záložný veriteľ poskytol úver súhrne až do výšky XX XXX XXX eur, pričom pohľadávku tvorí istina úveru a príslušenstvo, ako je špecifikované v zmluve o úvere (ďalej tiež len „Úverová zmluva“), nie sú (hnutelné veci podľa Záložnej zmluvy) zaťažené záložným právom v prospech žalovanej a záložné právo tu nie je. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Žalobkyňa v spore pôvodne navrhla určiť, že Záložná zmluva, ktorá žalovanej umožňovala výkon záložného práva (k hnutelným veciam žalobkyne vymedzeným v žalobe), je absolútne neplatná s poukazom na § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších zmien a doplnení

(ďalej tiež len „OZ“). Naliehavý právny záujem preukazovala tým, že výkon vlastníckeho práva k hnutelným veciam bez rozhodnutia súdu o neplatnosti Záložnej zmluvy by bol ohrozený. Počas konania potom (so súhlasom súdu) zmenila žalobu tak, že požadovala, aby súd určil, že jej hnutelné veci, ktoré tvorili predmet Záložnej zmluvy a zabezpečovali pohľadávku, ktorá vznikla z Úverovej zmluvy (uzatvorenej medzi žalovanou a B. S.), nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovanej a záložné právo tu nie je; keď žaloba o určenie neplatnosti Záložnej zmluvy má len povahu predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je alebo nie je právny vzťah alebo právo a stav ohrozenia práva žalobkyne alebo neistota v jej právnom postavení sa neodstráni iba tým, že bude vyriešená predbežná otázka, z ktorej bez ďalšieho vzťah právne významný pre právny pomer strán ešte nevyplyva, ale až určením, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je.

3. Súd prvej inštancie rozhodnutie vo veci samej odôvodnil právne ustanoveniami § 137 písm. c) a § 470 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „CSP“); § 3 ods. 1, § 37 ods. 1, §§ 39, 151a až 151d a 552 a § 151e ods. 1 OZ; § 13 ods. 1 vety druhej, ods. 2 a ods. 4, § 125 ods. 2 písm. k) a § 133 ods. 1 vety prvej a ods. 3 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „OBZ“), článku 26 ods. 1 vety prvej Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1215/2012 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach a článku 4 bodu 4 a článku 3 ods. 1 alebo 2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I).

4. V odôvodnení rozsudku potvrdil, že bez rozhodnutia súdu o podanej žalobe na určenie, že označené hnutelné veci žalobkyne nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovanej a záložné právo tu nie je, poukazujúc na Záložnú zmluvu, ktorou sú zabezpečené pohľadávky z Úverovej zmluvy, by právne postavenie žalobkyne bolo neistým, keďže medzi stranami sporu je existencia, či neexistencia záložného práva k predmetným hnutelným veciam sporná. Bez rozhodnutia súdu o žalobe by bol ohrozený aj výkon vlastníckeho práva k týmto veciam, ktoré žalobkyňa využíva pri podnikateľskej činnosti. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania zistil, že Záložná zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti a určenie predmetu zálohu v zmluve odkazom na znalecký posudok č. 1/2010 vypracovaný G.. Š. A. 7. júna 2010 (ďalej tiež len „znalecký posudok“) nemá za následok neurčitosť určenia predmetu zálohu, keď v znaleckom posudku sú jednotlivé hnutelné veci označené názvom, inventárnym číslom, údajom, kedy boli zaradené do prevádzky a údajom o ich obstarávacej cene. Záložnú zmluvu preto nešlo považovať za neplatný právny úkon pre neurčitosť označenia predmetu zálohu. Z vykonaného dokazovania zároveň vyplynulo, že žalobkyňa mala znalecký posudok k dispozícii. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania tiež vyslovil záver, že pre uzavretie Záložnej zmluvy sa nevyžadoval súhlas valného zhromaždenia žalobkyne a nezistil dôvod neplatnosti Záložnej zmluvy ani pre rozpor s dobrými mravmi. Z vykonaného dokazovania totiž nevyplynulo, že cieľom žalovanej bolo poškodiť žalobkyňu, ale zabezpečiť návratnosť vkladov a neohroziť stabilitu a bezpečnosť banky. Rovnako nemohol byť dôvodom neplatnosti Záložnej zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi podľa názoru súdu prvej inštancie ani prevod obchodného podielu v spoločnosti žalobkyne (z predávajúcej Q. X.. X. H. E.. na nadobúdateľa B. F. M. X..H.E.), nakoľko obchodný podiel sa prevádzal v čase, keď už Záložná zmluva bola zaregistrovaná v Notárskom centrálnom registri záložných práv a konateľ B. F.Á. M. X..H.E.. si preto existenciu záložného práva na hnutelné veci žalobkyne mal možnosť zistiť ešte pred prevodom. K otázke antedatovania predmetnej záložnej zmluvy súd prvej inštancie konštatoval, že zmluva bola antedatovaná, keď v nej bol uvedený dátum podpisu (žalobkyňou) 4. novembra 2013, z vykonaného dokazovania ale mal za preukázané, že Záložnú zmluvu podpísala U.. U. N. až 27. mája 2014, t. j. v čase, kedy už nevykonávala funkciu konateľky žalobkyne (v ktorej bola od 1. novembra 2013 do 16. januára 2014) a že žalovaná mala záujem na tom, aby Záložná zmluva bola podpísaná práve k dátumu 4. novembra 2013 a práve U.. U. N.. Konštatoval, že uvedenie iného dňa podpisu Záložnej zmluvy, než v ktorý k podpisu zmluvy skutočne došlo, nespôsobuje jej neplatnosť, keďže dátum podpisu (uvedenie dňa podpisu) nie je podstatnou náležitosťou zmluvy. V konaní ale bolo potrebné ustáliť, či zmluva bola podpísaná oprávnenou osobou. Vo vzťahu k splnomocneniu, ktoré udelila žalobkyňa U.. U. N. súd prvej inštancie uzavrel, že toto splnomocnenie mohla splnomocnenkyňa použiť iba na registráciu záložného práva a ak by ňou ako splnomocnenkyňou mala byť uzavretá tiež Záložná

zmluva, muselo by splnomocnenie obsahovať aj notársky osvedčený podpis a v zmluve by musela byť označená ako splnomocnená zástupkyňa žalobkyne a nie ako konateľka (v záložnej zmluve je ale U. U. N. označená ako konateľ žalobkyne). S poukazom na to, že Záložná zmluva bola podpísaná osobou, ktorá v čase preukázaného podpisu zmluvy 27. mája 2014 nebola konateľkou žalobkyne a ani v takomto čase nezastupovala žalobkyňu ako splnomocnená zástupkyňa, Záložná zmluva ňou podpísaná je neplatným právnym úkonom podľa § 39 OZ (pre rozpor s ustanovením § 13 ods. 1 vety druhej OBZ), preto záložné právo k hnutelným veciam žalobkyne registráciou takejto zmluvy nemohlo vzniknúť a hnutelné veci takto nie sú zaťažené záložným právom.

5. Krajský súd v Nitre (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 21. marca 2023 sp. zn. 12Co/105/2020 podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalobkyni voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav a správne i vec posúdil po právnej stránke. Okrem stotožnenia sa s dôvodmi súdu prvej inštancie mal za to, že dôvodnou nebola žiadna z odvolacích námietok žalovanej. To sa týkalo najmä námietky nesprávneho právneho posúdenia otázky neplatnosti Záložnej zmluvy z dôvodu, že ju za záložcu nepodpísala oprávnená osoba. Aj podľa neho vykonané dokazovanie jednoznačne preukázalo, že Záložná zmluva datovaná 4. novembra 2013 nebola zo strany žalobkyne k uvedenému dátumu aj podpísaná, keď sa tak stalo až 27. mája 2014. Aj k odvolacej námietke žalovanej, že U. U. N. nepodpísala Záložnú zmluvu ako konateľka žalobkyne (ktorou už nebola), ale ako splnomocnenkyňa na základe splnomocnenia žalobkyne udeleného 27. mája 2014, ktoré nebolo udelené iba na zaevidovanie záložného práva v notárskom centrálnom registri záložných práv, ale na zriadenie záložného práva na hnutelný majetok žalobkyne, odvolací súd uviedol, že je nedôvodná, poukazujúc tu na obsah udeleného splnomocnenia. V tom je výslovne uvedené, že U. U. N. žalobkyňa splnomocnila na zastupovanie vo veci zriadenia záložného práva na hnutelný majetok na základe zmluvy o zriadení záložného práva a mandátnej zmluvy uzatvorenej dňa 4.11.2013. Keďže žalobkyňa (v čase udelenia splnomocnenia) mala za to, že predmetná Záložná zmluva je uzatvorená riadne a platne dňom v nej uvedeným (4. novembra 2013), z tejto zmluvy vychádzala i pri koncipovaní splnomocnenia a tak splnomocnila U. U. N. v súlade s jeho obsahom (reálne len) na zaevidovanie zmluvy a záložného práva v notárskom registri. Odvolací súd tiež poukázal na to, že hoci Záložnú zmluvu U. U. N. podpísala za žalobkyňu 27. mája 2014, splnomocnenie svojím podpisom prijala až deň nato (28. mája 2014). Z uvedených skutočností je tak zrejmé, že splnomocnenie sa nemohlo vzťahovať na podpis záložnej zmluvy, nakoľko v Záložnej zmluve je uvedený dátum uzavretia 4. novembra 2013, kedy U. U. N. plnú moc nepotrebovala, keďže v tom čase bola konateľkou žalobkyne. Podľa odvolacieho súdu tak súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že udelené splnomocnenie sa týkalo iba zaevidovania Záložnej zmluvy v príslušnom notárskom registri (pre potrebu účinnosti) a aj keď žalobkyňa uviedla v žalobe viaceré dôvody neplatnosti Záložnej zmluvy, tým rozhodujúcim bola skutočnosť, že Záložná zmluva nebola podpísaná zo strany žalobkyne jej štatutárnym orgánom ani inou na to oprávnenou osobou (ale len osobou, ktorej v čase reálneho podpisania zmluvy už neprislúchal status konateľky žalobkyne a ani nebola poverená či splnomocnená na úkon, o ktorom je reč). Preto súhlasil so záverom, že tu ide o neplatný právny úkon podľa § 39 OZ pre rozpor s ustanovením § 13 ods. 1 prvej vety OBZ a záložné právo preto nemohlo platne vzniknúť.

6. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej tiež „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) aj c) CSP a navrhla, aby dovolací súd napádaný rozsudok zrušil a vrátil vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, eventuálne aby napádaný rozsudok zmenil a žalobu žalobkyne v plnom rozsahu zamietol (požadujúc tiež plnú náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, odvolacieho a aj dovolacieho konania). Dôvodnosť dovolania podľa dovolateľky spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom (§ 432 CSP) nasledovných právnych otázok:

a/ Či je písomné prijatie splnomocnenia zo strany splnomocnenca podmienkou jeho platnosti.

b/ Či osoba, ktorá bola na základe splnomocnenia splnomocnená, aby zastupovala spoločnosť (záložcu) vo veci zriadenia záložného práva k hnutelným veciam vo vlastníctve spoločnosti (záložcu) na základe záložnej zmluvy, ktorá mala byť datovaná pred dňom vystavenia splnomocnenia, mohla na základe

predmetného splnomocnenia platne uzatvoriť takúto záložnú zmluvu a následne na základe tejto záložnej zmluvy platne registrovať záložné právo v príslušnom registri záložných práv.

7. Podľa žalovanej dospel odvolací súd v napádanom rozsudku k nesprávnemu právnemu záveru, že splnomocnenie, ktoré žalobkyňa 27. mája 2014 udelila U.. U. N. na všetky právne úkony spojené so zriadením záložného práva k hnutelným veciam žalobkyne, sa nemohlo vzťahovať na podpis Záložnej zmluvy, ktorú U.. U. N. podpísala 27. mája 2014 a to z dôvodu, že toto splnomocnenie U.. U. N. svojim podpisom prijala až 28. mája 2014. Právny záver odvolacieho súdu, že podmienkou platnosti splnomocnenia je písomné prijatie splnomocnenia splnomocnencom, považuje žalovaná za nesprávny, keďže splnomocnenie je jednostranným právnym úkonom zastúpeného, ktorého platnosť a záväznosť nie je podmienená tým, že zástupca splnomocnenie prijme a toto prijatie potvrdí priamo na splnomocnení svojim podpisom. Žalovaná je toho názoru, že predmetná právna otázka by mala byť riešená v súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „ústavný súd“) z 15. júna 2021 sp. zn. I. ÚS 117/2021, a teda, že podmienkou platnosti splnomocnenia nie je jeho explicitné písomné prijatie splnomocnencom, pričom k obdobnému záveru dospel v uznesení z 31. júla 2019 sp. zn. 4Obdo/67/2018 aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“). Žalovaná si je zároveň vedomá aj rozhodnutí najvyššieho súdu, v ktorých tento (ako dovolací súd) dospel k inému právnemu názoru, a síce, že nevyhnutnou obsahovou náležitosťou splnomocnenia je jeho rozsah a vôľa splnomocnenca splnomocnenie prijať, inak je toto neplatné (uznesenia sp. zn. 7Mcd/6/2013, 3Obdo/3/2016 a 2Obdo/100/2020); z čoho podľa názoru žalovanej vyplýva, že vymedzená právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne a to zakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP.

8. Podľa dovolateľky odvolací súd tiež dospel v napádanom rozsudku k nesprávnemu právnemu záveru, že splnomocnenie, ktoré 27. mája 2014 udelila žalobkyňa U.. U. N. na všetky právne úkony spojené so zriadením záložného práva k hnutelným veciam žalobkyne na základe Záložnej zmluvy uzatvorenej 4. novembra 2013 (ktorú však U.. U. N. v skutočnosti za záložcu podpísala až 27. mája 2014), sa nemohlo vzťahovať na podpis predmetnej Záložnej zmluvy, ale len na zaregistrovanie záložného práva v príslušnom registri záložných práv. Uvedený záver odvolacieho súdu je nesprávny, a to z dôvodu, že ak žalobkyňa 27. mája 2014 vystavila splnomocnenie pre U.. U. N., v ktorom ju splnomocnila na všetky úkony spojené so zriadením záložného práva na základe Záložnej zmluvy zo 4. novembra 2013 a vôľa žalobkyne v tom čase jednoznačne smerovala k tomu, aby na základe Záložnej zmluvy zo 4. novembra 2013 platne a účinne vzniklo záložné právo k hnutelnému majetku žalobkyne v prospech žalovanej (záložného veriteľa), potom nepochybne platí, že ak U.. U. N. Záložnú zmluvu zo 4. novembra 2013 za žalobkyňu podpísala, konala (a) v súlade s oprávnením uvedeným v predmetnom splnomocnení ako aj (b) v súlade s vôľou žalobkyne platne a účinne zriadiť záložné právo k jej hnutelným veciam, a teda Záložnú zmluvu za žalobkyňu (záložcu) podpísala osoba (U.. U. N.), ktorá na to bola oprávnená na základe uvedeného splnomocnenia, a preto Záložná zmluva nie je neplatným právnym úkonom z dôvodu, že ju za záložcu podpísala osoba, ktorá na to v čase reálneho podpísania zmluvy nebola oprávnená. Žalovaná je toho názoru, že predmetná právna otázka by mala byť riešená tak, že ak splnomocnenec podpíše záložnú zmluvu na základe splnomocnenia, ktoré bolo udelené po dátume uvedenom na záložnej zmluve, ktorú však splnomocnenec v skutočnosti podpísal po udelení splnomocnenia, nespôsobuje táto skutočnosť neplatnosť záložnej zmluvy, ak splnomocnenec konal v rámci oprávnenia vyplývajúceho z udeleného splnomocnenia. Ona (dovolaťka) nenašla žiadne relevantné súdne rozhodnutie, v ktorom by dovolací súd riešil nastolenú právnu otázku platnosti Záložnej zmluvy (podpísanej splnomocnencom na základe splnomocnenia, udeleného po dátume uvedenom na Záložnej zmluve, v skutočnosti podpísanej však až po udelení splnomocnenia), z uvedeného preto podľa nej vyplýva, že táto právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, čo zakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Záverom doplnila, že prístup odvolacieho súdu (ako aj súdu prvej inštancie), ktorý sa rozhodol určiť neplatnosť Záložnej zmluvy z dôvodu deklarovaného nedostatku oprávnenia U.. U. N. Záložnú zmluvu za žalobkyňu podpísať, je v rozpore s materiálnym výkladom právnych úkonov, ktorý smeruje k zachovaniu platnosti a nie neplatnosti právnych úkonov [tu s poukazom na nález ústavného súdu z 1. apríla 2015 sp. zn. I. ÚS 60/2014, v ktorom ústavný súd zdôrazňuje (o. i.), že „jedným zo základných princípov výkladu zmlúv je priorita výkladu, ktorý nevedie k neplatnosti zmluvy,

pred takým výkladom, ktorý vedie k neplatnosti, ak do úvahy prichádzajú obidva výklady; neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, a nie zásadou (bod 16.) a prílišný formalizmus pri výklade právnych noriem vedúci k extrémne nespravodlivému záveru potom znamená porušenie základných práv (bod 17.)].

9. Žalobkyňa navrhla dovolanie zamietnuť, resp. toto odmietnuť, keď podľa nej na základe vykonaného dokazovania bolo preukázané, že splnomocnenie, ktoré bolo 27. mája 2014 udelené U. U. N., sa nevzťahovalo na podpis Záložnej zmluvy, ale na vykonanie úkonov v súvislosti so zápisom Záložnej zmluvy do príslušného registra. Vzhľadom na to, že dovolací súd je viazaný zisteným skutkovým stavom tak, ako ho zistili nižšie súdy, žalobkyňa poukazuje na vykonané dôkazy s tým, že tak ako to bolo ustálené nižšími súdmi, bolo jednoznačne preukázané, že U. U. N. v čase podpisu Záložnej zmluvy nebola štatutárnou zástupkyňou žalobkyne a nikdy nedisponovala splnomocnením, ktoré by ju oprávňovalo podpísať takúto zmluvu. Podstatou sporu bolo to, na aký právny úkon bol splnomocnenec splnomocnený. Podľa žalobkyne bolo v danom prípade zrejmé, že sa jednalo o individuálne splnomocnenie z 27. mája 2014, ktoré oprávňovalo splnomocnenca vykonať iba individuálny v ňom uvedený právny úkon, nikdy nie podpísať Záložnú zmluvu. Právnu otázku žalovanej (v bode b/ zhora) preto nie je možné riešiť spôsobom, ako navrhuje žalovaná, nakoľko z vykonaného dokazovania vyplynulo, že v čase podpisu Záložnej zmluvy nebolo U. U. N. udelené žiadne splnomocnenie na jej podpis a dovolateľkou nastolená právna otázka, o ktorej je reč, v skutočnosti ani z vykonaného dokazovania nevystala.

10. Žalovaná v reakcii na vyjadrenie žalobkyne zotrvala na právnych záveroch prezentovaných ňou v dovolaní.

11. Najvyšší súd ako súd dovolací (tu porovnaj i § 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas (§ 427 ods. 1 CSP) naň oprávnená osoba, teda strana, v neprospech ktorej vyzneli rozhodnutia oboch nižších súdov (§ 424 CSP) a to za podmienky jej zastúpenia v dovolacom konaní na to určenou osobou [§ 429 ods. 1 CSP v spojení s príslušnými ustanoveniami zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších zmien a doplnení], bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) skúmal najskôr, či sú splnené procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu. Dospel pritom k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

12. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Zmieňované právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane konania dovolacieho (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010 či III. ÚS 550/2012).

13. Aby dovolanie vyvolalo ním zamýšľané právne následky a dovolací súd mohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum a dovolanie vecne prejednať (a teda pri dovolaniach podávaných pre nesprávne právne posúdenie vecí - o aké ide aj v tentoraz prejednáwanej veci - sa vysloviť tiež k riešeniu dovolaním nastolenej právnej otázky), musia byť splnené všetky podmienky jeho prípustnosti. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§§ 424 až 426 CSP) a v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP), aby smerovalo proti prípustnému predmetu dovolania (§§ 419 až 423 CSP) a spĺňalo tiež zákonom vyžadované náležitosti (§ 428 a § 127 CSP) vrátane osobitnej podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní a tiež spisovania ním dovolania s alternatívou vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa na strane dovolateľa, ktorý je fyzickou osobou, resp. zamestnanca či člena dovolateľa, ktorý je osobou právnickou, kedy sa zastúpenie advokátom nevyžaduje [§ 428 a § 429 CSP, osobitne odsek 2 písm. a) a b) druhého z

takýchto ustanovení]. Podmienky prípustnosti dovolania sú vzájomne previazané, pre úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku musia byť splnené všetky (kumulatívne). Nesplnenie čo i len jednej z nich má za následok odmietnutie dovolania (§ 447 CSP).

14. Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 - pozn. najvyššieho súdu) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

15. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16. Podľa § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci; podľa odseku 2 tu citovaného ustanovenia sa potom dovolací dôvod vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

17. Ak aj v prejednávanej veci žalovaná prípustnosť ňou podaného dovolania vyvodzovala z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom v právnej otázke, na ktorej riešení bolo závislým napádané rozhodnutie odvolacieho súdu (tu rozumej, že dovolaním nebol uplatnený aj či výlučne druhý zákonom poznaný dovolací dôvod / dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP, teda tzv. zmätočnosť) a v zmysle už stabilizovanej judikatúry ústavného súdu náležitosťou dovolania v takomto prípade nie je tiež výber jednej zo zákonom predpokladaných skutkových podstát podľa jednotlivých písmen § 421 ods. 1 CSP (keďže tento zákonodarcu do spôsobu vymedzenia dovolacieho dôvodu v ustanovení § 432 ods. 2 CSP nezahrnul), dovolací súd bol konfrontovaný s otázkami pre tento typ dovolaní typickými a to jednak s otázkou, či otázky nastolené dovolaním majú skutočne povahu dovolaných otázok právnych (questio iuris) a nie otázok skutkových (questio facti), z prieskumu správnosti na základe dovolaní podľa § 421 ods. 1 CSP naopak vylúčených, na druhej strane potom s otázkou významnosti nastolenej otázky pre rozhodnutie napádané dovolaním, ktorá je pri obraznom rozmenení „na drobné“ otázkou spôsobilosti odpovede na otázku, preferovanej dovolateľom a spravidla predstavujúcej významový protiklad odpovede ponúknuť odvolacím súdom, ovplyvniť spôsob nazerania na problém a tiež spôsob rozhodnutia (tak, že tento by mohol privodiť pre dovolateľa priaznivejší výsledok konania).

18. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP, teda pre rozdielnosť rozhodovacej praxe odvolacieho súdu i s poukazmi na dovolaním označené rozhodnutia najvyššieho súdu aj ústavného súdu podľa dovolateľky bola daná pre nesprávne právne posúdenie otázky významu písomného prijatia splnomocnenia zo strany splnomocnenca na platnosť splnomocnenia (bod 6 písm. a/ zhora), keď žalovaná sa z logiky veci zasadzovala za názor tej časti judikatúry, ktorá v absencii prijatia splnomocnenia (či - pri záujme na čo najväčšej presnosti úmerne skutkovým okolnostiam tohto konkrétneho prípadu - v absencii prijatia splnomocnenia ešte pred urobením splnomocnencom právneho úkonu) dôvod neplatnosti nevidí. V tomto prípade síce žalovanej nešlo vytknúť, žeby ňou nastolená otázka nemala povahu otázky právnej a ani to, žeby tu neexistovali rozhodnutia odvolacieho súdu riešiace otázku oboma do úvahy prichádzajúcimi, t. j. rozdielnymi spôsobmi, tým, čo však prípustnosti dovolania v tejto časti bránilo, bola povaha argumentácie odvolacieho súdu z rozsudku napádaného dovolaním len ako doplnkovej (nad rámec úvah prinesených už súdom prvej inštancie, avšak bez ich popretia či záujmu na ich nahradení práve dovolaním spochybnenou argumentáciou odvolacieho súdu). Z odôvodnenia dovolaním napádaného rozsudku odvolacieho súdu je totiž zrejmé, že v konaní bola podstatnou otázka, či U. N. bola splnomocnená na základe jej udeleného splnomocnenia uzatvoriť aj Záložnú zmluvu a podstatnou otázkou, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie súdu vo veci, tak nebola otázka platnosti udeleného splnomocnenia, ale posúdenie jeho rozsahu. Prípustnosť dovolania v tejto

časti by tak mohla byť daná len vtedy, ak by napádaný rozsudok odvolacieho súdu bol založený buď výlučne na vyriešení tu spomínanej právnej otázky (o aký prípad ale z dôvodov uvedených vyššie nešlo), alebo ak by sa dovolateľke podarilo úspešne spochybniť takpovediac ťažiskovú argumentáciu oboch nižších súdov a tým by argumentácia pôvodne zamýšľaná iba ako doplnková nadobudla charakter argumentácie nosnej (o čo sa síce dovolateľka v tomto prípade pokúsila, avšak spôsobom záver o prípustnosti dovolania rovnako vylučujúcim). Preto otázka o ktorej je reč, mala len povahu akademickej, pri ktorej akákoľvek odpoveď na ňu vrátane tej preferovanej dovolateľkou by nemohla výsledok konania žiadnym spôsobom ovplyvniť.

19. Tvrdenie o prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP totiž žalovaná založila na namietanom nesprávnom právnom posúdení oprávnenia osoby splnomocnenkyne žalobkyne (splnomocnenej, aby zastupovala spoločnosť /záložcu/ vo veci zriadenia záložného práva k hnutelným veciam vo vlastníctve spoločnosti /záložcu/ na základe záložnej zmluvy, ktorá mala byť datovaná pred dňom vystavenia splnomocnenia) platne uzatvoriť takúto záložnú zmluvu a následne na jej základe platne registrovať záložné právo v notárskom centrálnom registri záložných práv. Pominúc to, že zvolená formulácia tejto dovolaním nastolenej otázky vyvoláva skôr dojem, že ide o otázku právnú len zdánlivo, v konaní pred nižšími súdmi bolo na základe vykonaného dokazovania mimo akúkoľvek pochybnosť ustálené, že splnomocnenie bolo vystavené za účelom zastupovania spoločnosti „... vo veci zriadenia záložného práva na hnutelný majetok vo vlastníctve spoločnosti na základe Zmluvy o zriadení záložného práva a mandátnej zmluvy uzatvorenej 4.11.2013 (medzi žalovanou a žalobkyňou)“. Ak tu žalovaná dôvodnosť svojho dovolania založila na nesprávnom právnom posúdení rozsahu udeleného splnomocnenia vo vzťahu k záložnej zmluve, ktorá mala byť (iba) datovaná pred dňom vystavenia splnomocnenia a opomína skutočnosť, že splnomocnenie výslovne odkazuje na zmluvu už uzatvorenú pred dňom jeho vystavenia, záujem dovolateľky na revízii záverov oboch nižších súdov o užšom než jej vyhovujúcom rozsahu splnomocnenia je v skutočnosti jej záujmom na prehodnotení preukázaného skutkového stavu, vyplývajúceho z vykonaného dokazovania, ktorý ale v dovolacom konaní nie je možné (samostatne a bez prinajmenšom spravdepodobnenia možnosti o omyle v zodpovedajúcich právnych úvahách súdu) namietat. Dovolaním napádaný rozsudok odvolacieho súdu tak v tejto časti závisel od vyriešenia právnej otázky, ktorá mala pôvod v konkrétnych v konaní preukázaných skutočnostiach a dovolanie tu nesledovalo legitímny zámer usvedčiť nižšie súdy či aspoň ten odvolací z nesprávnej koncovky v podobe vyvodenia zo správnych skutkových zistení nesprávneho právneho názoru, ale iný zámer požadovať od odvolacieho súdu dovolateľke konvenujúcu právnú konštrukciu izolovanú celkom od skutkových zistení či dokonca v priamom rozpore s nimi.

20. Ak takto prípustnosť dovolania nešlo vyvodiť v časti opieranej o úpravu z § 421 ods. 1 písm. c) CSP (pre akademicnosť a nevýznamnosť otázky významu prijatia splnomocnenia na platnosť právneho úkonu splnomocnenca) ani v časti opierajúcej sa o písmeno b) rovnakého zákonného ustanovenia (tu pre „prerážajúci“ skutkový charakter otázky a záujem na popieraní skutkových zistení, z ktorých právny záver žalovanej vyhovujúci vyvodiť nešlo), dovolaciemu súdu neostávalo iné, než rozhodnúť spôsobom uvedeným v prvej vete výroku tohto svojho uznesenia, teda dovolanie ako celok podľa § 447 písm. c) CSP odmietnuť.

21. Rozhodnutie o náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.